

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Катедра суспільних наук
Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Історія і культура України»
(загальна освітня компетенція)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(кодифікатор галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(кодифікатор спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус освітнього компоненту розглянуто на засіданні кафедри суспільних наук ХНМУ

Протокол від
"26" серпня 2022 року № 3

Завідуюча кафедрою

Робак І. Ю.
(підпис, прізвище)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем загальної та передфахової підготовки

Протокол від
"31" серпня 2022 року № 1

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Катедра суспільних наук
Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Історія і культура України»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого магістерського рівня вищої освіти

Курс I

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні катедри
суспільних наук ХНМУ

Протокол від
“26” серпня 2022 року № 3

Завідувач катедри

(підпис) **Робак І. Ю.**
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Роба́к Ігор Ю́рійович, завідувач катедри, професор, доктор історичних наук
2. Алько́в Володи́мир Андрі́йович, доцент, кандидат історичних наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Робак Ігор Юрійович, завідувач катедри, професор, доктор історичних наук, iy.robak@knmu.edu.ua
- Альков Володимир Андрійович, доцент, кандидат історичних наук, va.alkov@knmu.edu.ua
- Демочко Ганна Леонідівна, доцент, кандидат історичних наук, hl.demochko@knmu.edu.ua
- Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук, ov.chernukha@knmu.edu.ua
- Арзуманова Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат історичних наук, tv.arzumanova@knmu.edu.ua
- Троценко Олексій Володимирович, старший викладач, ov.trotsenko@knmu.edu.ua

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, катедри, в системі Moodle та інше): історія, культурологія

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді катедри та в катедральній директорії в системі MOODLE (<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=107>)

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, катедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Історія і культура України» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарту ВО України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компоненту (анотація). Інтегрований курс «Історія і культура України» складається з 2 компонентів – історичного і культурного. Перший – історичний, вивчає розвиток людського суспільства від появи першої людини на теренах сучасної України до наших днів на основі історичних джерел. Другий – культурний, що вивчає культуру України в усьому її розмаїтті.

Предметом вивчення освітнього компоненту є соціально-економічний, політичний і культурний розвиток як тих земель, що складають територію сучасної держави «Україна», так й українців на інших землях їхнього розселення в світі.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення освітнього компоненту пов'язане із засвоєнням освітніх компонентів, які викладаються на I-VI курсах: «Історія сучасного світу», «Філософія», «Культурологія», «Етнографія», «Політологія», «Медичне краєзнавство», «Етика», «Релігієзнавство», «Медичний Харків в персоналіях», «Історія охорони здоров'я в Харкові», «Медицина і політика». «Історія і культура України» предметно інтегрується з ОК «Медицина і художня культура», «Медична субкультура», «Основи християнської етики та моралі», «Основи економічних теорій» та ін.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння предметів шкільного курсу історії України, які дають базові уявлення про освіту. У випадку іноземних здобувачів вищої освіти попередньої підготовки не вимагається, проблема вирішується за рахунок різнорівневого навчання.

Постреквізити. «Історія і культура України» предметно інтегрується з освітніми компонентами, які забезпечують подальшу підготовку здобувачів вищої освіти: «Історія сучасного світу», «Філософія», «Культурологія», «Етнографія», «Політологія», «Медичне краєзнавство», «Етика», «Релігієзнавство», «Медичний Харків в персоналіях», «Історія охорони здоров'я в Харкові», «Медицина і політика», «Медицина і художня культура», «Медична субкультура», «Основи християнської етики та моралі», «Основи економічних теорій».

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:

- Українською мовою:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2354>
- Англійською мовою:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5>

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Головною метою вивчення інтегрованого освітнього компоненту «Історія і культура України» є формування національної свідомості, глибокого

розуміння багатовікової історії України, культурних особливостей українського народу, вписаних у європейський та світовий контекст, виховання особистості майбутнього лікаря – активного громадянина і будівника демократичного суспільства, відданого своєму народові.

1.2. Основні завдання вивчення освітнього компоненту «Історія і культура України»:

- з'ясувати, що являють собою історія і культура України, як і навіщо вони вивчаються в медичному виші;
- проаналізувати загальний хід історичного процесу в Україні по його основних етапах (добах) у глобальному вимірі; закономірності, наслідки та значення історико-культурних явищ і процесів в Україні;
- проаналізувати загальний хід історичного процесу по його основних етапах (добах), закономірності розвитку культурних процесів;
- реконструювати соціально-економічний і політичний устрій України в різні періоди її розвитку;
- дати оцінку взаємовідносинам влади та суспільства України на всіх етапах її історії;
- познайомити здобувачів вищої освіти із персоналіями найвидатніших українських історичних постатей;
- навчити здобувачів вищої освіти вірно орієнтуватися в історичних мапах українських земель.
- ознайомити здобувачів вищої освіти із феноменом культури, його значенням в житті людини й суспільства;
- розглянути головні етапи розвитку української культури в контексті європейської цивілізації.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК3 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК4 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК8 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК9 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11 – Здатність працювати в команді.

ЗК12 – Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК13 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК14 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

спеціальні (фахові, предметні):

ФК13 – Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК15 – Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 14 - Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій

ПРН 16 - Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17 - Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю

ПРН 18 - Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень

ПРН 19 - Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Відповідно до рішення НАЗЯВО від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу, вивчення історико-культурних процесів має забезпечує такі програмні результати навчання, щоб здобувач вищої освіти був готовий самостійно визначати закономірності і аналізувати суспільні процеси, що відбувалися у минулому та відбуваються нині, розуміти їх зв'язки та проводити історичні паралелі.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):** навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних

умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		1 (2)-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи здобувачів вищої освіти – 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: II магістерський рівень ОПШ «Стоматологія»	Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		10 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		60 год.
Індивідуальні завдання:		
-		
Вид контролю: поточний, залік		

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Стародавня історія і культура України	2	Вступна, оглядова, проблемна, бінарна
2	Княжа доба (IX – 40-і рр. XIV ст.)	2	Оглядова, проблемна, бінарна
3	Литовсько-польська і козацька доба (сер. XIV – кінець XVII ст.)	4	Оглядова, проблемна, бінарна
4	Україна за модерної доби (XVIII – початок XX ст.)	4	Оглядова, проблемна, бінарна

5	Україна в новітню добу (1914 р. – початок 20-х рр. ХХІ ст.)	8	Оглядова, проблемна, бінарна, завершальна
	Всього годин	20	

2.2.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Стародавня історія і культура України	2	проблемне навчання, ділові ігри, «мозковий штурм», робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання, евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод, метод проектного навчання, організація екскурсій до музеїв та на виставки	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE
2	Княжа доба (IX – 40-і рр. XIV ст.)	2		
3	Литовсько-польська і козацька доба (сер. XIV – кінець XVII ст.)	2		
4	Україна за модерної доби (XVIII – початок ХХ ст.)	2		
5	Україна в новітню добу (1914 р. – початок 20-х рр. ХХІ ст.)	2		
	Всього годин	10		

2.2.3 Практичні заняття не передбачені

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачені

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Стародавня історія і культура України	10	проблемне навчання, робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання, презентаційний метод, метод	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE, участь у наукових конференціях
2	Княжа доба (IX – 40-і рр. XIV ст.)	10		
3	Литовсько-польська і козацька доба (сер. XIV – кінець XVII ст.)	10		
4	Україна за модерної доби (XVIII – початок ХХ ст.)	10		

5	Україна в новітню добу (1914 р. – початок 20-х рр. ХХІ ст.)	20	проектного навчання	
	Всього годин	60		

Методи навчання. На лекціях і семінарських заняттях рекомендується використовувати такі педагогічні методи: проблемного навчання, ділові ігри, «мозковий штурм», робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання (з урахуванням можливостей сильних і слабких здобувачів вищої освіти), евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод (підготовка доповіді-презентації), метод проектного навчання (підготовка самостійного дослідження), організація екскурсій до музеїв та на виставки.

Методи контролю (наводяться лише ті, які використовуються під час викладання ОК):

Поточний контроль. У ході поточного контролю використовуються методи індивідуального та фронтального опитування, письмове тестування, написання творчих робіт (есе, рецензія, огляд, власне висловлювання), метод мікрофону, розв'язання проблемних завдань, робота з джерелами і науковою літературою, перегляд фільмів з подальшим обговоренням, робота в групах, перевірочні контрольні роботи.

Підсумковий контроль здійснюється на останньому занятті в формі підсумкового заняття, що включає контроль усіх видів підготовки, передбачених програмою освітнього компоненту. За результатами навчальної діяльності виставляється залік за двобальною шкалою «зараховано» – «не зараховано». Також виставляється оцінка за традиційною шкалою.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі [«Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ»](#) (табл. 2).

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

(для ОК, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126

4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна сума балів за курс складає 200 балів, мінімально прийнятна для отримання заліку – 120 балів.

3.2. Питання до заліку:

1. Обґрунтуйте зростаюче значення історії України на сучасному етапі.
2. Які основні періоди української історії можна виділити сьогодні? Дайте їх загальну характеристику, розкрийте особливості.
3. Охарактеризуйте основні теорії походження людини та появу людини на території України.
4. Проаналізуйте еволюцію знарядь праці давніх людей, як чинник розвитку людського суспільства.
5. Визначте основні підходи до проблеми походження та розвитку трипільців на території України.
6. Античні міста-держави на території сучасної України: причини виникнення та значення для розвитку регіону.
7. Охарактеризуйте основні версії походження слов'ян.
8. Етимологія понять «Русь» та «Україна».
9. Чи було Велике князівство Литовське, Руське та Жмудське державним утворенням українського народу?
10. З точки зору позитивізму чи негативізму дайте оцінку культурного та економічного розвитку українського суспільства в часи Речі Посполитої (1569-1648 рр.)
11. Охарактеризуйте передумови та початок Української національної революції 1648-1676.
12. Яким чином відбувався процес державотворення на українських землях в процесі Української національної революції 1648-1676?
13. Проаналізуйте економічний потенціал України в часи Української національної революції 1648-1676.

14. Вкажіть особливості національно-визвольної та антикріпосницької боротьби в Україні в середині та другій половині XVIII ст.
15. Вкажіть чинники кризи феодальної системи господарства в Україні в першій половині XIX ст.
16. Проаналізуйте причини скасування кріпацтва у Російській імперії та новизну аграрних відносин у підросійській Україні.
17. Охарактеризуйте розвиток промисловості у підросійській Україні в другій половині XIX ст.
18. Охарактеризуйте ідеологію і напрями діяльності українських громад в 60-70-х рр. XIX ст.
19. З'ясуйте особливості економічного розвитку західноукраїнських земель.
20. Визначте причини поширення, ідейні засади, соціальну базу і форми діяльності москвофілів, народовців та радикалів.
21. Охарактеризуйте процес утворення політичних партій у Галичині, окресліть їх цілі та ідейні засади. Розкрийте процес партійної диференціації народовців.
22. Охарактеризуйте виникнення і напрями діяльності українських політичних партій наприкінці XIX - на початку XX ст. Дайте оцінку їх суспільного впливу.
23. Проаналізуйте причини, характер і національні аспекти революції 1905-1907 рр.
24. У чому полягали зміст і результати реформ П. Столипіна?
25. Визначте особливості національного руху у західноукраїнських землях.
26. З'ясуйте обставини і особливості діяльності українських політичних партій у підавстрійській Україні та їх вимоги.
27. Охарактеризуйте здобутки і втрати української культури, освіти, науки на початку XX ст.
28. Чи згуртувала Перша Світова війна українське суспільство в його бажанні розгромити агресорів?
29. Схарактеризуйте діяльність легіону Українських січових стрільців.
30. Ультиматум Раднаркому Росії Центральній Раді (грудень 1917 р.), причини та наслідки.
31. Українська Держава П. Скоропадського (1918), причини її падіння.
32. Охарактеризуйте політику уряду Директорії на Україні в кінці 1918 – поч. 1919 рр.
33. Назвіть причини виникнення селянсько-повстанського руху на Україні в період 1918-1919 рр.
34. Визначте головні фактори знищення УНР і державності України протягом 1917-1920 рр.
35. У чому полягають уроки Української революції 1917-1920 рр.?

36. Західноукраїнська Народна республіка (ЗУНР).
37. Акт злуки УНР і ЗУНР, його історичне значення.
38. Чому Петлюра співпрацював з поляками?
39. Українсько-польська війна 1918-1919 рр.: причини, наслідки для українських земель.
40. Розкрийте сутність НЕПу.
41. Український культурний ренесанс 1920-х рр.
42. Стаханівський рух: рух новаторів виробництва чи соціалістичне змагання?
43. Сучасна оцінка подій 1932-1933 рр. в УСРР.
44. Яке мало значення возз'єднання українських земель у 1939-1940 рр.?
45. Чому Червона Армія у початковий період Другої світової війни зазнавала поразок?
46. Які плани виношував Гітлер по відношенню до України?
47. Як проходив процес визволення України від нацистсько-фашистських окупантів?
48. Порівняйте процес відбудови промисловості та сільського господарства в Україні із європейським варіантом відбудови. Мета і завдання п'ятирічного плану відбудови народного господарства в Україні
49. Визначте причини, масштаби та наслідки голоду 1946-1947 рр., порівняйте його з голодом 1932-1933 рр.
50. М.С. Хрущов і поява волюнтаристських надпрограм у галузі аграрної політики: причини їх краху.
51. Духовне життя в Україні в період хрущовської «відлиги»: основні тенденції та характерні риси.
52. Охарактеризуйте суспільно-політичний розвиток республіки наприкінці 80-х років ХХ століття.
53. Розкрийте процес формування в Україні політичних партій за часів незалежності.
54. Передумови прийняття «Декларації про державний суверенітет України».
55. Чорнобильська катастрофа та її наслідки для України.
56. Демократизація суспільства по проголошенні незалежності. Багатопартійність в Україні та її вплив на політичне життя.
57. Охарактеризувати суспільне становище України в перші роки незалежності.
58. Охарактеризуйте стан освіти та науки України доби незалежності.
59. Порівняйте Помаранчеву Революцію та Революцію Гідності.
- 60.

3.3. Контрольні питання до семінарських занять

Тема 1

1. Предмет курсу «Історія України та української культури». Історичні джерела та історіографія.
2. Племена і народи, що населяли територію України в давнину (трипільці, кіммерійці, скіфи, сармати, греки, готи, гуни).
3. Давні слов'яни.
4. Основні риси первісної культури. Культура давніх слов'ян.

Тема 2

1. Виникнення та основні етапи розвитку Київської Русі, її соціально-економічний і політичний устрій.
2. Причини, розвиток процесу та наслідки феодальної роздробленості Русі.
3. Злет і падіння Галицько-Волинського князівства. Політична мапа українських земель в сер. XIV ст.
4. Культура княжої доби.

Тема 3

1. Соціально-економічний і політичний розвиток українських земель в XIV – першій половині XVII ст.
2. Феномен українського козацтва від виникнення до 30-х рр. XVII ст. Запорізька Січ.
3. Причини, рушійні сили та хронологічні межі Української національної революції 1648-1676.
4. Соціально-економічний і політичний розвиток Гетьманщини в другій половині XVII ст.
5. Особливості розвитку української культури під владою Литви та Польщі. Самобутність культури українського козацтва.

Тема 4

1. Політика Івана Мазепи: цілі й результат. Повна ліквідація автономії України у XVIII ст.
2. Суспільно-політичний лад і розвиток Правобережної України у XVIII ст.
3. Соціально-економічний і політичний розвиток українських земель у складі Російської держави у XIX – на початку XX ст.
4. Соціально-економічний і політичний розвиток західноукраїнських земель у складі імперії Габсбургів.
5. Еволюція суспільно-політичного життя в Україні за імперської доби.
6. Українська культура модерної доби. Етапи національно-культурного відродження.

Тема 5

1. Україна в Першій світовій війні. Періодизація та наслідки Української революції 1917-1921 рр.
2. Українські землі на політичній мапі Європи в 20-30-ті рр. XX ст. Їхнє соціально-економічне і політичне становище під владою більшовиків, Польщі, Румунії та Чехословаччини.

3. Періодизація Другої світової війни для України та стисла характеристика періодів. Політичні підсумки Другої світової війни для України.
4. Соціально-економічний і політичний розвиток УРСР після Другої світової війни. Криза радянського суспільства та її прояви в УРСР кінця 1980-х – початку 1990-х рр.
5. Проголошення незалежності України. Реформування суспільно-політичного ладу та економічної системи в 1990-х – 2000-х рр. «Помаранчева революція» 2004 р. і «Революція Гідності» 2014 р. Шлях до євроінтеграції.
6. Загальна характеристика української культури новітньої доби: етапи та специфіка.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи кафедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти погоджується з викладачем. Відповідно до [«Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ»](#) здобувач вищої освіти може підвищити оцінку шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів у якості заохочення.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо здобувач вищої освіти не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмета, він має право звернутися до керівництва кафедри та/або декана відповідного факультету з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги мають під собою підстави, катедрою/деканатом створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливність та неупередженість;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компоненту

У процесі підготовки до практичних занять здобувачам вищої освіти необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Заохочення та стягнення

Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» здобувач вищої освіти може підвищити оцінку за модуль шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в конференціях,

профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен здобувач вищої освіти повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці катедри офіційного сайту ХНМУ і в катедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, що їх прищеплює університет, є розуміння здобувачем вищої освіти недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільно значущих цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницький пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бойко О. Д. Історія України : посібник. К. : Академвидав, 2014. 720 с.
2. Історія України : підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 644 с.
3. Історія української культури : нац. підручник / В. А. Качкан, О. Б. Величко, Н. М. Божко та ін. ; за ред. В. А. Качкана. К. : ВСВ «Медицина», 2014. 368 с.
4. Alkov V. History of Ukraine and Ukrainian Culture : the textbook for international students. Second edition. Lviv : Новий світ-2000, 2021. 206 p.
5. Kubicek P. The History of Ukraine. Westport; London, 2008. 221 p.
6. Magocsi P. R. A History of Ukraine. Seattle, 1998. 784 p.
7. Subtelny O. Ukraine : a History. Toronto; Buffalo; London, 2009. 887 p.
8. Plohy S. The Gates of Europe. New York, 2015. 352 p.

Допоміжна

1. Багалій Д. Історія Слобідської України. Харків : Дельта, 1993 . 255 с.
2. Бондаренко К. История в профіль. – К. : Знання : Фонд «Українська політика», 2012. 663 с.
3. Історія культури в термінах і назвах : словник-довідник / Ж. О. Безвершук. К. : Вища школа, 2003. 399 с.
4. Історія української культури / О. Павлова, Ф. Мельничук, В. Панталієнко, А. Сироватський, Т. Мисюра. К. : Центр учбової літератури, 2012. 368 с.

5. Історія української та зарубіжної культури : Навч. посіб. / Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. ; за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. К. : Вища школа, 2004. 364 с.
6. Касьянов Г. Незгодні. Українська інтелігенція в русі опору 1960 – 80-х років. – К. : «Либідь», 1995. 224 с.
7. Левітас Ф. Л. Друга світова війна : український вимір. К. : Наш час, 2011. 270 с.
8. Лоза Ю. Історичний атлас України. Київ : Мапа, 2015. 320 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:**
 - Українською мовою: <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2354>
 - Англійською мовою: <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5>
2. Матеріали з історії і культури України для студентів, які навчаються українською мовою [Електронний ресурс] // Сторінка кафедри суспільних наук ХНМУ. URL: http://80.249.234.44:8181/upload/redakt/suspnauk/vit_stud_suspnauk.ZIP
3. Матеріали з історії і культури України для студентів, які навчаються англійською мовою [Електронний ресурс] // Сторінка кафедри суспільних наук ХНМУ. URL: http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/suspnauk/engl_sn.zip